

Gergely Tamás

Zanzibár*

A hegyekbe Robin nélkül utazik, túl sok volt neki a verseny, tudja, hogy az élmény lépésenként hat majd. Hullámokban érkezik a feszültség. Az életét félti. Nemsokára kiengedik a férfit. Leülte az idejét. Neki meg felfedte az identitását egy német lap. Ötévesen már zongorázott. Négyet lőtt agyon, mind rokonok. A templomban. Lóval ment be, bevágatott. Látomásai voltak, naponta elájult, nem vett magához ételt. Feleségét a templomból rabolta el, majd maga telefonált, hogy a gyerekek anyja véget vetett az életének.

„Nekünk, finneknek nem nagy az önbizalmunk” – mondja az apja. A maszkokat viszont a felesége készítette. Rovaniemiében járt iskolába, nyáron házasodnak össze. Nem akar mutatkozni maszk nélkül.

Két napig sem szólt. Aztán beadta, hogy ő dél-afrikai zsidó. Megállapították, hogy kémbridzsi akcentussal beszél. Sátorban aludt Londonban, félt, hogy egy késsel kívülről leszűrik. Észak-Svédországban maga is megtette, hollandok voltak, egy holland pár.

Szerda reggel zöld volt a haja. Verset ír, hogy vezekeljen. Már majdnem kiadták. Pedofil, megölte őket az aktus után. Az amerikai katonákkal jó viszonyban van, sajnos gyakran cserélik őket. Különös, hogy cseréli, biztos a szabályzatban írja s betartják. Mert az ösztönük kihalt. Eltűnt. Lekopott. Elillant. Hogy meglegyen a betevő falat, arra koncentrálnak.

Karnevál Lundban, ott szúrták le. Összeszólalkozott néhány hasonkorúval. Képtelen eldönteni még így utólag is, hogy provokálták vagy sem. Egy hamburgervendéglőben. Ötvenhat évesen tudta meg, hogy prosztatarákja van, ám mindent megtud beszélni a feleségével. A videó rögzítette, hogyan vásárolja a kést. A fűrészt, amivel feldarabolja. Kilenc darab, egy tizenhat éves lány hullája. Nem tűnt neki morbidnak, ez a szakmája. Hentes. A vágóhídról a húst a dereka körül lopta ki. Olyan idők jártak Kelet-Európában.

Félt attól, hogy telefonálni kell, s lehallgatják.

Gondoltam, tíz koronát megér nekem, hogy megtudjam, mit ír az ellenség. *Nationellt Motstånd/-Nemzeti Ellenállás* a vékonyka lap címe, s a borítóról megtudom, hogy a zsidók állnak a dániai Mohamed-karikatúrák mögött, hogy a svéd nyelvet és a Fajt védeni kell. Az ajánlott könyvek között van a *Mein Kampf* valamint az *Egy másik Hitler-kép* című. Gondolkozom így utólag, vajon helyes volt-e

az én tíz koronámmal pártolni meg az „Ügyet”? Az ő ügyüket...

Ki akarják ásni, keresik a jeltelen sírhelyet. Az anya vallott elsőnek, meggyőző volt, eléadta a félelmét. Egy ládába zárták be, a szülei alkudoztak. Amikor szabadon engedték, beszaladt az erdőbe, meg volt győződve arról, hogy lelővik. Szögesdrótkerítés? Ráparancsoltak, hogy tegyen pár lépést előre, rálöttek.

Mindig volt virág a szobájukban. Felfoghatatlan, honnan szerezték.

Fáradtan mosolyog, duzzadt az ajka, vörösre festették. Farsangolnak. A vére egy marháénál sötétebb volt, meglepő. Világosabbra számított, szeméből csak a fehérje látszik ki. Honnan is beszél, nem tudják, találkozott-e már halott feleségével. Játszozó gyerekek találtak rá, ingyen temetik el, a közeli cukrászda tortát ígért. Tortákat.

Kiközösítették. A kövérek között sovány volt, a soványak között kövér. Megfizettetik vele a kényszerleszállást. A rendőr csak áll, hosszú fekete varkocsa van. Mesélik neki, hogy a légnyomást az egész testükön érezték. Jegyzetel. A sütőében betörik egy ablak.

Kérdezem: számon tartja még valaki Romániában Mihály király születésnapját? Mert a csónak a Karib-szigetek felé sodródott, benne tizenkét múmiává aszott négerrel. Morbid sztori, azt gondolja, a Jóisten azt is szereti. Azt gondolja. Száz éves a Wasa kyrkan. Ezt hallgasd meg: kilopták a törvényszékről, géppisztollyal rohantak be ketten, azonnal kapcsolt, hogy őt akarják kiszabadítani. Ugrottak máris, bottal üthetik a nyomukat.

Azt írja naplójában, volt rajta védőszemüveg és fülvédő is, ezért nem süketült meg, amikor „felkente” a falra az „ólmot”. Amit nem tudott, hogy kivégzésre kellett. Azért rabolták el, hogy megöljék... Bár felkészítve rá nem volt. Az adósság miatt, tetszik tudni. Tizenyolc kiló amfetamin.

Tizenkét halottal ringatózik egy csónak, Európába akartak megérkezni. Gumikesztyűvel fogják őket. Magad is közöttük vagy. „Te!” – mondja, belepipul. „Mi lenne, ha hosszú sálát viselnél, és hindi lenne az anyanyelved?” Felneszelt, amikor berontottak. Fegyverrel a második emeletre. Fényképez. A gerillák között van fia. Átmosták az agyát. „Sárgák – erre emlékszik. – A gumikesztyűk sárgák.” Jó helyen keresik, most tudják. A tegnap még vaktában. A Kalahári-sivatag nagy.

Bejár a teraszunkra. Kezdetben tettünk ki neki kenyeret meg a karácsonyi fenyőről levágott ágak végéről eszegette a rügyeket. Most már nyitnánk az ablakot, de félünk, hogy bejön, nem örvendünk a jelenlétének.

Tettem ki „ájvár”-t, csípős paprikával készített zakuszkát, kikerüli a vörös foltokat. Rájöttem, hogy akkor már jobb „borsot törni az orra alá”. Megtanult legalább a fiam is egy szép magyar kifejezést Stockholmban! Kimentem a teraszra és borsot öröltem a virágágyásokra.

Napokig nem láttuk. Föld sincs a cementpadlón. Túrt ugyanis, a szomszédoktól elcsent hagymát rejti az árvácska gyökere alá... Ma viszont ott napozott a korlátton. Előbb a lenti zajokat figyelte, aztán a két hátsó lábát terpesztette, úgy hogy a potroha pihent a vason, öt percre rá már a fejét is ráhajtotta. A borsot nem eszi, de tőlünk sem fél.

Megáll a stopnál mindkét bicikli, csokolóznak. Egy emberpár, két pár kerék. Elnéz a távolba, biciklijén fekve közeledik egy férfi, figyeli, hogyan fog az megállni. Ma lenne a kerékpár világnapja.

Az anya felkacag a fia perén. Nem volt egészen normális, sose tanult meg írni. Utánozta a tanító néni betűit, nem írta. Félt a szertőjétől. Azért vitte magával, azért kínozta. Üres utánfutó előtt áll fehér ruhában. Nem buquinista, mit akar? Fékez, leteszi bal lábát.

Szirénáznak. Emlékszik, ez volt a Vörös Hadsereg napja. Holnap zécsé máj, a román király születésnapja. Emlékszik, a hadirokkantakat semmire sem becsülték. Már levest sem kaptak, unták őket. Elképzeli, hogy hadirokkant. Elképzeli, hogy négyszázötven méter mélyen a tenger szintje alatt pihen egy örmény repülőgépen. Az ügyész szerint többet tud a gyilkosságról. A kedvese volt.

Csak azt csinálta, amit bárki más megtett volna. Kimentett a tűzből egy tizennyolc hónapos gyereket. Az eljegyzés viszont csak huszonegy nap tartott, mindvégig azt érezte, valami nem stimmel, Jessica mindenre felhúzta az orrát. Aztán másnap bocsánatot kért. Az anyja veder vízzel mentette volna. A lépcső már égett. Göteborgban kapták el egy pizzériában. A szülők tehetetlenül állnak, hiszen nem tudják ellátni őket, sokszor egy videofilmért lefeküsznek. Van köztük nyolc éves. S a meleg legalább szerdáig eltart.

Lehet, már nem is emlékezik, dupla adagot vett be aznap. Serstin kárállt, olyan volt, mint egy kotló. Fel-alá szaladgált, érthetetlen szavakat kiabált. A két férfit lelőtte, szabályos kivégzés volt.

Fekszik tátott szájal, nem mond semmit – panaszkodik a lányainak. Beleszaladt Ferrarijával elitkerékpározókba egy uppsalai versenyen. Filmet készítenek az éltéről. Amerikában igen népszerű. Meg fogják röntgenezni

az agyát. Elváltozás után kutatnak Meg akarják magyarázni orvosilag, hogy amit csinált, nem normális, beteg dolog. Nem tudnak beletörődni, hogy együttérzésre képtelen. Bob Mike amerikai tömeggyilkosnak például agydaganata volt. Lelőték.

Égetnek a hässelbyi kertekben. Fejét a templom falába verte, majd megerőszakolta. Nem akarta kielégíteni, bár prostituált. Kórházban kezelik sérült méhszájjal. Gyűjtöm a thai nyelvű gyerekkönyveket egy vidéki könyvtárba egy négyéves gyereknek. Látom, hogy a könyvek fele modern, fele a régi sárkányos. Gondolom, tőlem függ, hogy ebből a gyerekből svéd vagy thai fiúcska legyen, legalábbis ott bent... Lélekben.

Miközben lapozgatom a számomra ismeretlen történeteket (nehogy túl szomorút küldjek), megüt egy emlék, emlékszem, magam hogy elkenődtem, amikor Anyám a Fram nevű jegesmedvéről olvasott. Nem szeretik a gyerekek a sírós végű történeteket.

Eszembe jut a fiam, akinek Hässelbyben a második emeleten bábszínházat játszottam, s aki – mikor a Mesélő a palást túloldalán bement és eljátszotta, hogy „És akkor a Róka megette a Tyúkot” – átbújt a bűvös határ alatt és határozottan azt kérte: „Ne egye meg!”

Kérdi valaki a stockholmi kisuccán: „Royalista vagy?” Aki kérdi, minimaximál 70. Vagy ettől, vagy inkább a csomagtól a kezében: remeg a kar. Felöltöben. Akitől kérdi, fiatal, még hús is alig, cigizés közben cseveg a barátnőjével, tavasz van.

„Royalista?” – kérdez vissza. – „Mi az?”

Új típusú farmer a fiatal nőn, farzsebeken egy-egy korona. Kacag az öreg. Biztosan arra gondol: „A fára, az royalista.”

A fehér Volkswagen még mozgásban van, hát a tojót nem megketttyinti ott, a bal első kerék mellett?! Elvette a tavasz az eszét? Egy órával korábban még robbantottak, harminc a halottak száma, Kerstinék meg összeházasodtak – a szerelem mindent legyőz. „Nagyon szép!”

Kar nélkül tért vissza a nemzetvédő háborúból. Berlint már nem láthatta meg. Otthon felesége, gyereke várta, beadták az állami gondozóba, hadd viselje az állam a gondját. Megállt a taxi az örmény templom mellett, mintha ma történe. Melyik város lenne, Bukarest talán, ha nagyon akar, emlékszik. Kis tér, filmet is készítettek róla. Felnéz, hát a tetőn két galamb éppen párizik. Rögton elszállt a feszültség belőle. Mondta magában, ilyen prózát kellene írni...

Fehér Volkswagen, márkája Sharan.

Verset ír egy tücsökről, mely zenél. A tücsök egy üres házban húzza, mintegy magának. Elszomorodik ettől. Hogy olyan fölösleges, amit csinál. Szomorában már azt sem érzékeli, hogy ő maga a tücsök vagy az üres ház. Valamelyikkel azonosulni kell.

Reggel is úgy érezte magát, mint aki a mínusz huszadikon ébred. Intett neki, ám a dán nem vette észre. Azt sem, hogy a sztrádán rossz irányba kanyarodik. Szembe a forgalommal.

Kérdezi, hogy hol talál Shakespeare-t a hálón. Világhálón. Neten. Egy szobrot néztek meg, mely körplasztika, ilyen is van. Öngyilkos lett vagy elgázolta a vonat, ki mondja meg.

Nem vette észre, úgyhogy az első kocsi beleszaladt. A dánba. Szörnyethalt. A vezető mellett egy kutya ült.

Egy öregek otthonában dolgoztam Alvikban pár hónapig. A portán millió ember megfordult: öregek és... otthonok. Nem, tréfálok, a személyzet is gyakran. Volt közöttük egy magyar nő. Igaz, magyarországi magyar, nem mindig talált éppen ezért a szó, de erőltették. Illetve volt neki egy különös szokása: svédok előtt velem mindig magyarul beszélt, ha ketten maradtunk, átváltott svédbe. Azóta sem értem a logikáját.

A nőket azonnal értesítették. Hatot elismert a kilenc közül. Megkönnyebbült nagyon, hogy vallhatott.

Állt a parton, nézte a madarakat. A csérek külön, a sirályok külön, mégis egy bolyban kerengtek. Úgy érti, csér csérral párosult, sirály sirállal. Másnap választás. Mindez addig ment, amíg az egyik rendőrt nyakon nem lőtte. Mert addig is érte sörét egyiket-másikat. Hármat kellett lelőni ahhoz, hogy a tévé képernyőjén a király megjelenjen.

A zaj, amit hallanak, nem helikopteré, nem rendőrkocsié, mégcsak tűzoltóé sem. Nem is a bombariadót gyakorolják, ugyanis azt nem szombaton szokták. Csőrével odakapott a mások csőréhez, mintha megcsókolta volna. Felgújtották a stúdióját. A legjobban mégis az fáj neki, hogy fia négerekkel barátkozik.

Kopt nyelven volt írva, diribdarabokból összeragasztották, kiderült, Jézus kérte meg, hogy „elárulja”... Akkor ez most hogy van? Megfordul vele a világ. Hallja a fiát, a gyáva apák ellen beszél, mit beszél, szónokol. Nyögve ül le a metróban, pedig hétfő van. Talán éppen azér? Kecseszakálla akár a Leniné.

Az a vélemény róla, hogy másolja önmagát. Prince. Mosolyogva mondta, hogy megy a halálba, körülötte takarították ki a bútorokat. Tudják, hogy következik a megtorlás. Befogták az anyja száját és behúzták a szomszéd lakásba.

Csuklóit a patibulumhoz szegezték. Egy lánygyerek elesett, a körülötte lévők rábuktak. Pánik tört ki. Eltapostak huszonkilenc öreget meg gyereket. Azt mondja róla egyik társa: „Agya mint egy tyúké, ám úgy lő, akár egy angyal.” Akár egy angyal. Felgyújtotta magát, beszaladt a turisták közé. Nem értették a szavát.

Brassó Pojánán történt.

Két hónapra rá, hogy megírta a Stabat Matert, meghalt. Élt 26 évet.

Hét golyó találta el, a két rendőr önvédelemből lőtt.

Felteszi a colás üveget a párkányra. Lefújja a szél, felállítja újra. Még nem kiált, nem énekel.

A baj az volt, hogy nem tudta szoptatni. Tizenkét éves orángután és még nem szült, hát világos. Most cuclival etetik. Meg akarta ölni, eltolta magától. Jobb karját felemeli, felfele bámul. Mi ez ahhoz képest, hogy ötszáz milliós szart találtak.

Ahelyett hogy kiszálltak volna, faroltak, a rendőrök felé. Csak ül és bámul. Jarryre gondol, harmincnégy évesen halt meg, az sem megoldás.

Egyedülálló nő. Bennreked a busz csomagtartójában. Mire visszalép, a tolvaj indít – a gyerekkel a hátsó ülésen. Azt hiszi, ez maga a pokol. Dulakodnak, nekivezetik a parkoló járműnek. A hátsó ülésen a gyerek. Amikor elfogják, 260-nal vezetni nyolcmilliós Porschéját, részeg. Várta, hogy elkapják. Fel vannak srófolva az idegei: teniszsütővel szétveri szomszédja pofáját, napokba kerül azonosítani a tizenennyolc éves lányt. Közben előtte galambok röpdösnek, várják, hogy etesse őket. Azon sem csodálkozna, ha a Kremlből Sztálin kocsizna ki...

Meg volt győződve afelől, hogy szája sarkából lelógó cigarettával látta még az előbb, de hogy most rápillant, mosolyog éneklés közben. Mosolyognak - baráti társaság, az egyik a kutyát az asztalra állítja, az menekülne,

nem tud. Részeg. Felemeli a fejét, szédül. Nagy adag keserűség van a szája szegletében. Mintha a fogából áradna. Fogából szivárogná az önsajnálát. Forog a világ vele körbe-körbe. Kilencéves kislány éppen, kacag. Bent, vagyis a kör közepén petúniákból vörös, vörös folt.

Akárcsak valami centripetális erő... lábon tartja.

Nincs mani. Ezt a bűdös helyzetet.

Most válik a férjétől, annak van pénze az egész villára, ő meg kereshet új lakást. Csak a két gyereket sajnálja. S még mindig jobb, mint Kubában! Látott egyszer egy filmet Észak-Koreáról, első snitt: egy nő burját szed. Titokban filmezték, remegő kezű kamerával. Levest készít belőle, megeszi. Kihányja.

Látja, nyitják az óvóhely ajtaját. Már megint bombáznak?

A lábbelije vezette nyomra a rendőröket. Testéhez viszonyítva apró a lába. Ezer-négyszáz férfit vizsgáltak meg.

Leírta papírra, megjelent, hogy Orbán Viktor veszély a nemzetre nézve. Ezt ő már tíz éve tudja, azért örvend mégis, hogy leírva látja. Mindig is csodálkozott azon, hogy a diktatúrában a leírt szónak milyen ereje van. És becsülete. Nem annak, amelyikkel a seggüket törölték ki. Sírtak. Emlékszik, attól, hogy törökül szólalt meg, a könnyük eleredt. Rég volt és Dobrudzsában. A Fekete-tenger vize sós, a Techirghiol tóé még annál is sósabb.

A baj a bal lábával volt, azzal lépett egyet előre, még egyet hátra. Nem tudta rászánni magát. Beteg, neve is van a betegségének, eddig meg azt hitte, részegen üldögél a gázórán. Az is meglehet, mindkettő. Északról fúj a szél...

Az ilyeneket a náci lelőtték „a helyen”. Azt gondolta: „Én nem értem volna meg a másnapot.” Orrhangon beszél, mintha meg lenne hülve. Havannából egy körözött személyt úgy loptak ki az „ő nevében”, hogy egy kofferbe rejtették a csomagjai közé. Úgy mondták: „a halat”. Rég volt, 1851-et írtak, Petőfi akkor már halott. Lehet mindez áprilisi tréfa? Él. Egy élő „halat”.

Azt mondja, neki Nyugaton nincs árnyéka. Az már baj. Az nagyon baj. Akkor ő nincsen. Írt egy mesét, abban Csóka azzal vádolja Szarkát, hogy ellopta az árnyékát. Ötvenöt éves, a rendőrség szerint nem eltűnt, hanem elrabolták. Csókának persze Délben nem volt árnyéka, s ő azt nagyon jól tudta, de sarokba akarta szorítani Szarkát. Így volt az a sztálini időkben is. Nem vicc. Az apja tudja. Ő maga nem. Röhög, ha azt mondja, hogy „gyévcská riszujet”.

A kislány rajzol. Vagy fest. Nem „málinkij robot”! Csak egy kis munkára viszsziük... Ravasz a Csóka.

Bibliával a kezében jár szobáról szobára, és hajtja ki az ördögöt. Saját magát sebzi meg miközben harcol vele.

Egyszer huszonnégy napig nem mozdult ki a házból, csak a drogot adták be az ajtórésein.

A központban dolgozott, meg voltak elégedve vele, sőt szerették. A legkedvesebb és leggondosabb teremtés. Az első nő tulajdonképpen egy tizennégy éves lány volt.

Gyereke van, délben fogták el. Ideges. Nem tudja, hol szüljön – szülei haza várják, férje a családi villa egyik szobáját rendeztette be szülészetnek.

Harmincnyolc macskával élt, bezárta őket. Fogai kihulltak, meghal - rövidesen.

Olvasom a *Războiul fluturilor* című könyvet. Lepkék háborúja lenne magyar fordításban. Úgy is fejeződik be, egyik utolsó mondata ez: „A háborúban a lepkék abszolút szükségesek!” Szerzője kettő van: Paul Cernat és Andrei Ungureanu. Ez utóbbi moldáviai. Valamelyik őse lehetett magyar, bár nem biztos; tudjuk, ugye, a *Mioriș*-ből, hogy... Szóval ennek a könyvnek „biográfija” is létezik, bár regény, s azok között nem egy forrásmunkát 2040-ben, 2050-ben fognak kiadni. Mindenik a lepkékről szól különben. Ha valaki nem értette volna meg: néha az a gyanúm, hogy sokkal több fantáziájuk van, mint nekünk, magyaroknak.

'67-ben újra letartóztatják. Három évre számúzik, Szibéria. Feleségét előbb fojtogatja, majd a kredenchez vágja. Mint a taknyot. „Én olasz vagyok!” – ordítja neki. „Nem svéd!” Száz dollárt kapott egy halottért. A tiszteket könnyebb sérüléssel hozták be, beadta nekik a mérget, senkinek sem tűnt fel. A sürgősségin. Összesen ötvenet ölt meg. Katonákat meg rendőröket. Szunni. '76 januárjában kicserélik Corvalánnal, a chilei kommunista párt titkárával. Zürichben találja magát. Szép város. Mindössze elsuhant mellette, Bázeltől jövet. „Bál, kérdezték, bál.” Már-mint hogy Báselen keresztül utazik-e. „Bâle” – látta kiírva a sztrádán Bazel előtt. Hát persze, hogy átutazik „bálon” – bjenszür. Hát Szürös Mátyásra valaki emlék-

szik-e? Corvalánnal meg mi történt?

Miről ír a *Brassói Lapok*? Hogy Gelencén ikerház eladó. Hogy a brassói Bonjour Canada Kft. magyarországi munkára keres szakképzetlen munkásokat. Hogy az autonómiát kis lépésekkel és párbeszéd útján lehet megvalósítani. Hogy Murphy felesége féltékeny. A legjobb zöldség pedig a best zeller. Idézik továbbá a *Ziua* című román nyelvű lapot, mely szerint a Legion Siculus „székely szabadsapat” létszáma öt-hatezer. Szerintük az anyaországban munkát kereső fiatal értelmiségiek közül toborozzák majd őket. Angol elitalakulatok képezik ki őket városi gerillaharcra.

Muñoz Molina, Mastretta, Goytisolo, sorolom neki a spanyol nyelvű kortárs írókat. Jegyzi: García Márquez, Fuentes, Cortázar. Amikor Isabel Allendéhez érünk, megkérdi, hogyan írják a családnévet. Kiejtem újra, ahogy egy magyar ejti, tíz procent szégyenkezéssel az előtt, akinek anyanyelve. Megismétlen hát, majd hozzáteszem: „Úgy, ahogyan az egykori chilei elnököt.” Nézem, akár chilei is lehetne, de csak annyiban vagyok biztos, hogy dél-amerikai. „Alliende?” – kérdi.

„Allende” – betűzőm. „Ahogyan az egykori chilei elnököt.” Könnyeztünk mind, amikor meghalt. Amikor az amerikaiak lelőtték, akár egy kutyát. Victor Jara is nem sokkal azután halt meg. A Stadionban. Ő akkor még meg sem született, próbálom menteni. Ha ilyet egyáltalán lehet. Azon töprengek, érdemes-e másokért, az ún. közös ügyért meghalni. Könyvtári látogató el. Arra gondolok, talán magáért tette.

Maszkabál, jelmez. Harmadik Gusztávot, ugye, megölték jelmezzel az arcán. A gyilkosság Verdit megihlette. No de New Yorkban ünnepelnek. Hogy mit is, nem tartották számon. Valószínű annak örvendtek, hogy élnek. Farsang lehetett, esetleg karnevál. Kis Velence, észak-amerikai Rió, globalizálódott mára a világ, semmi sem valódi. Festéssel locsolták egymást, mintha az vér lenne. Mindenki tudta, hogy nem igazi. Egy tányi családtól ötven kiló aranyat raboltak el. Öregek voltak; Marit Paulsent fényes nappal leverték a földre, egyik mankóját szándékosan kirúgták a hóba. A hóna alól. Hajnalban bizonytalan léptekkel fekete Dodge-ához ment, pisztolyt vett elő belőle. A járdára felfestette, hogy „MOST”, majd löni kezdett. Ha bezárták előle az ajtót, akkor az ajtón keresztül az arcukba.

Elhatározzák, hogy másnap összegyűlnek. Csöndes revolúció, kijevei mintára, Minszk. Ezalatt Sälénben (Svédország) keresték a 38 éves testét. Megtalálták még aznap este, úgyhogy a medve nem tett kárt benne. Egy földbe vájt bunkerben rejtőzött el. Amikor felszólították, hogy adja meg magát... Kezdetben számukra sem volt világos, ki az ellenség. Hiszen többet tudunk, mint amennyit be merünk vállalni magunknak. Oldalra fordítja a fejét, mintha a gond húzná le. Megölte három-

éves fiát, aki „a mindene” volt, akkor erről még nem is szóltunk.

Hazaküldték a nőket meg a gyerekeket. Várták a rendőröket, megjönnek talán ma éjszaka. Elutazott az idegen városba. Nem találkozott a lányával, beszélt viszont vele telefonon és meggyőzte, térjen haza kedvesével együtt. Viszik nekik a forró teát. A svéd külügyminiszter lemondott. Harminc éves. Meglepte a férjét ebből az alkalomból egy szexvideóval. Azt hitték, befogadja a család, ezzel szemben a lánynak altatót adtak be, a fiút meg meggyilkolták – hárman, bár a lány testvére magára vállalta. Ez történt.

Március 21-én húsz sátrat számoltak meg a minszki főtéren. Holnap hajnalig vagy egy sem marad belőlük, vagy tízszer annyit vernek fel. Kijev a minta, a narancs-sárga forradalom.

Nekem Peking jut eszembe – tankokkal hajtottak rá a puha emberi testekre. Ráadásul aludtak a sátrakban. Képzeld el, amint arra ébredsz, hogy szakadsz darabokra...

Ceauscuról azt állapították meg, hogy beteg, s láttátok Hitlert, az eszelőst. Nekem ez a karikatúra, Lukásenko: Hitler meg Ceausescu hibridjének tűnik. Figyel-tétek a szemét meg a száját?

Éppen a pizzériába igyekezett, amikor a bomba felrobbant. Nem hallott soha egy bombát robbanni, ő mégis tudta, hogy az. Tíz évig élt bezárva, az idős férfi időnként megfenyegette, hogy megöli. Szása, vagy minek hívták, csoda, hogy a nevét nem felejtette el. Lehet azt? „És most az ETA-nak is vége...” Méliuszra gondol, „nyugodjék békében”. *(A pizzériát „c”-vel ejtette gondolatban.)*

Azt mondják, hatvanezren voltak. Buszoztatták őket. Be volt rekedve, kortizont szedett, azért azt a három másodpercet le tudta énekelni, és nyert. Túl sokat ölelkeztek ahhoz, hogy barátok legyenek. Volt férje özet lőtt a konyha ablakából. A bányászok vonattal utaznak, a buszba bevezették a mérget. A krematórium szomszédságában laktak.

A kivégzésre várók között meglátta testvérét. Leengedte a fegyvert, ám a tiszt hozzá rohant. Díszravaló lett belőle mégis. Csicscentett csirke, hozzávaló: 2 dl száraz sherry, másfél deci sötét rum. Darfurban éheznek. Világháború van, ezt senki alá nem írja neki. Két fia halt meg, a kettő közül az egyiket eltemette, a másik teteme eltűnt.

Körfűrészt vásárolt a Lidl-ből, azzal darabolta fel a lakótársát, a gyerekekkel a szomszédban játszott. Feljegyezték a rendszámát, de már a rendőrökcsiben vallott. Kiállt a teraszra, s onnan kiabálta, hogy őt bezárták a lakásba és megerőszkolták. Értelmi fogyatékos, jószántából ment fel az idős férfihez. Kortizont szed, szombat este döntő. Egymás nyakába borulva zokog a két nő.

Apja baptista lelkipásztor. Elképzelni sem merete, hogy fia az ablakon kiugrott. A hőséget sem bírták, meg aztán nyilvánvaló vált számukra, hogy közel a vég. Azt mondja, új nemzetstratégiát kell kidolgozni. A hangsúly a nemzeten, nyilván. Csütörtök lévén azon gondolkodik, adjon-e a szarnak egy pofot. Nem tudta egy helyre elszórni a testrészeket, valószínűleg már a közös lakásban feldarabolta a nőt.

Mikor végre felvágják a metrókocsi oldalát, kisápadt emberek dőlnek ki belőle. Elnéz a távolba, látja a Visztulát. Hűvös a vize. Arra gondol: a világ legnagyobb temetője a Visztula. Fejét üti, visszafordul és megkérdi, mit akarnak? Lábán zokni. Kell az egy halottnak? Hátára veszi a búzakévé; nem sokat lát, inkább a neszezésre figyel. A farkaskutya lihegésére. Végül is megmérgezték?

Tudta, hogy ha dolgavégezetlen tér vissza, az övéi lövik le. A csecsenek hirtelen haragúak. Feltette ezért a kérdést magamagának: hogy fog az apósa feltámadni: kimászik talán a sírból? Nem szólt senkinek, de magában ezt kérdezte. Hogy felfele úszik a bálna a Temzén, az a londoniak ügye, biznisze, Hudy mesélte, hogy a vigyorít meg a vicsorít egy tőről fakadnak. A szíve végzett vele, bár cáfolják. Hibás, ugye, az öregasszony hibás, szájszaga megkerülhetetlen valamint főzelékszín a hálóingé.

* Válogatás a világhálóról

Gergely Tamás

Brassóban született, 1952. augusztus 19-én.

Középiskolába szülővárosában járt, majd a kolozsvári tudományegyetemen szerzett magyar-francia tanári oklevelet 1975-ben.

1979-től az Ifjúmunkás szerkesztője.

1987 óta Stockholmban él. 1998-ban jelent meg *Latorcza kontinens* c. kötete a marosvásárhelyi Mentor kiadónál.